

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain 5 ja 16 §:n sekä merimiesten palkkaturvalain 5 ja 16 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että palkkaturvalakiin perustuvien työnantajilta olevien valtion saatavien vuotuinen korko nostetaan kahdestoista kuuteentoista prosenttiin.

Lisäksi ehdotetaan, että työttömyyskassojen keskuskassan vuosittain valtiolle korvattavaksi tulevasta määrästä saadaan vähentää myös ne määrät, jotka työvoimaministeriö on maksanut työntekijöille siitä huolimatta, että nämä ovat laiminlyöneet valvoa saatavansa työnantajan konkurssissa tai työnantajan velkojille annetun julkisen haasteen paikatulopäivänä. Samoin vähennettäisiin ne määrät, jotka työnantajan nostaman takaisinsaantikanteen käsittelyn tai

työnantajan konkurssin yhteydessä on todettu aiheuttomasti maksetuiksi sekä määrät, jotka on maksettu aiheuttomasti tahallisen tai tuottamuksellisen menettelyn johdosta.

Ehdotettu laki on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1983 alusta. Uutta korkokantaa sovellettaisiin sanotun ajankohdan jälkeen annettavissa palkkaturvapäätöksissä. Työttömyyskassojen keskuskassan hyväksi vähennykset tehtäisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1983 korvattavasta määrästä.

Vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäviksi merimiesten palkkaturvalakiin.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Työnantaja on velvollinen maksamaan 12 prosentin vuotuista korkoa saataville, jotka työvoimaministeriö on maksanut työnantajan palveluksessa olleille työntekijöille palkkaturvalain (649/73) nojalla siitä alkaen kun saatava siirtyi valtiolle. Työntekijän saatavat siirtyvät valtiolle kaikkine oikeuksineen sinä päivänä, jona palkkaturvaa on päätetty maksaa.

Työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta perittyjen pääomamäärien erotuksen korvaa vuosittain jälkikäteen valtiolle valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa (125/34) tarkoitettu työttömyyskassojen keskuskassa. Korvattavasta määrästä vähennetään määrät, jotka on työllisyyden turvaamiseksi tärkeistä syistä jätetty työn-

antajalta perimättä. Samoin vähennetään petollisen menettelyn johdosta aiheuttomasti maksetut määrät.

2. Ehdotetut muutokset

Vuoden 1983 alusta tulee voimaan korkolaki (633/82). Sen 4 §:n mukaan viivästyskorko on 16 prosenttia. Korkolakia sovelletaan myös työoikeudellisiin rahavelkoihin. Näin ollen työntekijällä, jonka saatavia työnantaja ei maksa ajallaan, on oikeus vaatia mainittua viivästyskorkoa.

Palkkaturvalain 5 §:n 1 momentin mukaan työntekijän saatava ja kaikki siihen perustuvat oikeudet siirtyvät valtiolle sinä päivänä, jona työvoimaministeriö päättää maksaa palk-

katurvaa. Yksi tällainen valtiolle siirtyvä oikeus on saatavan korko.

Työnantajalta perittävä korko on palkkaturvalain 5 §:n 2 momentin mukaan 12 prosenttia. Korkolain tullessa voimaan syntyy ristiriita korkolain viivästyskorkoa ja palkkaturvalain korkoa koskevien säännösten välille. Tämä johtuu siitä, että korkolaki perustaa valtiolle paremman oikeuden kuin palkkaturvalaki. Ennen korkolakia tätä ristiriitaa ei ole ollut, koska kauppakaaren 9 luvun 8 ja 10 §:n mukainen korko, jota työntekijä saattoi saada hyväkseen, oli vain 5 tai 6 prosenttia saatavan erääntymisestä riippuen. Ristiriita on poistettavissa vain muuttamalla palkkaturvalaki korkolain mukaiseksi.

Työntekijän jättäessä valvomatta saatavansa työnantajan korkurssissa tai työnantajan velkojille annetun julkisen haasteen paikalletulopäivänä työvoimaministeriöllä on valta harkita, onko työntekijä menettänyt oikeutensa palkkaturvaan osaksi tai kokonaan. Työntekijälle tämän laiminlyönnistä huolimatta maksettujen määriä ei ole mahdollista saada perityksi työnantajalta. Koska tällaisten saatavien maksaminen on lisäksi työvoimaministeriön harkinnassa, on perusteltua, että maksetut määrät jäävät valtion vahingoksi.

Palkkaturvan maksaminen saattaa myöhemmin osoittautua perusteettomaksi. Tämä saatetaan todeta työnantajan nostaman takaisin-saantikanteen yhteydessä tai työnantajan konkurssissa. Perusteettomuus saattaa johtua myös vilpillisyydestä tai rikoksesta. Valtio joutuu tällaisessa tapauksessa perimään maksetun määrän takaisin perusteettoman edun saajalta tai rikokseen syyllistyneeltä.

Olipa aiheettoman suorituksen syynä mikä tahansa on perusteltua, että asiantilan korjaaminen jää valtion ja edun saajan tai rikokseen syyllistyneen väliseksi asiaksi. Sen vuoksi ehdotetaan, että aiheettomasti maksetut määrät vähennetään työttömyyskassojen keskuskassan korvattavaksi tulevasta määrästä.

3. Esityksen taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset

Työnantajien valtiolle maksamat korot jäävät kokonaisuudessaan valtion tuloiksi. Valtion

hyväksi jäänyt korko oli vuonna 1981 1 731 249,96 markkaa ja 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän heinäkuuta 1982 väliseltä ajalta 1 674 790,41 markkaa.

Korkokannan nostaminen kahdestatoista prosentista kuuteentoista lisää valtion tuloja lähes samassa suhteessa. Toisaalta peritty korkomäärä vaihtelee vuosittain suuresti.

Ehdotetut lisävähennykset työttömyyskassojen keskuskassan korvattavaksi tulevaan määrään merkitsevät toisaalta lisäystä valtion menoihin. Menojen lisäys on kuitenkin vähäinen.

Palkkaturvan aiheettomia maksuja on ollut vain muutama koko vuoden 1974 alusta voimaan tulleen palkkaturvalain voimassaoloaikana.

4. Valmistelu

Esitys on valmisteltu työvoimaministeriössä virkatyönä. Se on käsitelty palkkaturva-asiain neuvottelukunnassa. Siellä Liiketyönantajain keskusliitto LTK r.y:n ja Suomen Työnantajain keskusliiton edustajat ovat ilmoittaneet kannattavansa ehdotettua koron korotusta vain sillä edellytyksellä, että työttömyyskassojen keskuskassa saa lukea kertyneen koron hyväkseen palkkaturvalain 16 §:n mukaista korvausta määrättäessä.

5. Voimaantulo

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Muutettua korkokantaa sovellettaisiin lain voimaan tulon jälkeen annettaviin palkkaturvapäätöksiin. Voimaantulo ei olisi täysin yhdenmukainen korkolain kanssa. Siirtymäaika olisi kuitenkin lyhyt, eikä epäyhtenäisyys aiheuttaisi pulmia.

Lakiehdotuksen 16 §:ää sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1983 maksettavaan työttömyyskassojen keskuskassan korvaukseen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**palkkaturvalain 5 ja 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 10 päivänä elokuuta 1973 annetun palkkaturvalain (649/73) 5 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

5 §

— — — — —
Työnantaja on velvollinen maksamaan saatavalle vuotuista korkoa kuusitoista prosenttia siitä alkaen kun saatava siirtyi valtiolle.

16 §

Valtakunnallisista työttömyyskassoista annettussa laissa (125/34) tarkoitettun työttömyyskassojen keskuskassan on vuosittain jälkikäteen korvattava valtiolle työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta 5 §:n 1 momentin mukaan perittyjen pääomamäärien erotus. Tästä erotuksesta on kuitenkin vähennettävä se, mitä palkkaturvana on maksettu työntekijän 4 §:n 2 momentissa tarkoi-

tetusta laiminlyömisestä huolimatta, sekä työnantajilta 6 §:n 2 momentin nojalla perimättä jätetyt määrät. Erotuksesta on vähennettävä myös ne määrät, jotka on 9 §:n mukaisessa menettelyssä taikka 14 tai 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todettu aiheutta maksetuiksi.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Lain 5 §:n 2 momenttia sovelletaan niihin palkkaturvaa koskeviin päätöksiin, jotka annetaan lain tultua voimaan. Lain 16 §:n 1 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran työttömyyskassojen keskuskassan vuodelta 1983 maksettavaksi tulevaan korvaukseen.

2.

Laki**merimiesten palkkaturvalain 5 ja 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä joulukuuta 1979 annetun merimiesten palkkaturvalain (927/79) 5 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

5 §

— — — — —
Työnantaja on velvollinen maksamaan saatavalle vuotuista korkoa kuusitoista prosenttia siitä alkaen kun saatava siirtyi valtiolle.

16 §

Valtakunnallisista työttömyyskassoista annettussa laissa (125/34) tarkoitettun työttömyyskassojen keskuskassan on vuosittain jälkikäteen korvattava valtiolle työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta 5 §:n

1 momentin mukaan perittyjen pääomamäärien erotus. Tästä erotuksesta on kuitenkin vähennettävä se, mitä palkkaturvana on maksettu työntekijän 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua laiminlyömisestä huolimatta, sekä työnantajilta 6 §:n 2 momentin nojalla perimättä jätetyt määrät. Erotuksesta on vähennettävä myös ne määrät, jotka on 9 §:n mukaisessa menettelyssä taikka 14 tai 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todettu aiheutta maksetuiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1983.

Lain 5 §:n 2 momenttia sovelletaan niihin
palkkaturvaa koskeviin päätöksiin, jotka annea-
taan lain tultua voimaan. Lain palkkaturvaa

koskeviin päätöksiin 16 §:n 1 momenttia sovel-
letaan ensimmäisen kerran työttömyyskassojen
keskuskassan vuodelta 1983 maksettavaksi tule-
vaan korvaukseen.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Työvoimaministeri *Jouko Kajanoja*

1.

Laki**palkkaturvalain 5 ja 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 10 päivänä elokuuta 1973 annetun palkkaturvalain (649/73) 5 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***5 §**

Työnantaja on velvollinen maksamaan saatavalle vuosittaista korkoa kaksitoista prosenttia siitä alkaen kun saatava siirtyi valtiolle.

16 §

Työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta 5 §:n 1 momentin mukaan perittyjen pääomamäärien erotus, josta on vähennetty 6 §:n 2 momentin nojalla työnantajilta perimättä jätetyt palkkaturvan pääomamäärät sekä 15 §:ssä tarkoitettun rikoksen johdosta aiheuttomasti maksetut palkkaturvamäärät, on valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa (125/34) tarkoitettun työttömyyskassojen keskuskassan korvattava vuosittain jälkikäteen valtiolle.

5 §

Työnantaja on velvollinen maksamaan saatavalle vuotuista korkoa kuusitoista prosenttia siitä alkaen kun saatava siirtyi valtiolle.

16 §

Valtakunnallisista työttömyyskassoista annettussa laissa (125/34) tarkoitettun työttömyyskassojen keskuskassan on vuosittain jälkikäteen korvattava valtiolle työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta 5 §:n 1 momentin mukaan perittyjen pääomamäärien erotus. Tästä erotuksesta on kuitenkin vähennettävä se, mitä palkkaturvana on maksettu työntekijän 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua laiminlyömisestä huolimatta, sekä työnantajilta 6 §:n 2 momentin nojalla perimättä jätetyt määrät. Erotuksesta on vähennettävä myös ne määrät, jotka on 9 §:n mukaisessa menettelyssä taikka 14 tai 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todettu aiheutta maksetuiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Lain 5 §:n 2 momenttia sovelletaan niihin palkkaturvaa koskeviin päätöksiin, jotka annetaan lain tultua voimaan. Lain 16 §:n 1 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran työttömyyskassojen keskuskassan vuodelta 1983 maksettavaksi tulevaan korvaukseen.

2.

Laki**merimiesten palkkaturvalain 5 ja 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä joulukuuta 1979 annetun merimiesten palkkaturvalain (927/79) 5 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Työnantaja on velvollinen maksamaan saatavalle 12 prosentin vuosittaista korkoa siitä päivästä, jona saatava siirtyi valtiolle.

16 §

Työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta 5 §:n 1 momentin mukaan perittyjen pääomamäärien erotus, josta on vähennetty 6 §:n 2 momentin nojalla työnantajilta perimättä jätetyt palkkaturvan pääomamäärät sekä 15 §:ssä tarkoitetun rikoksen johdosta aiheuttomasti maksetut palkkaturvamäärät, on valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa (125/34) tarkoitetun työttömyyskassojen keskuskassan korvattava vuosittain jälkikäteen valtiolle.

5 §

Työnantaja on velvollinen maksamaan saatavalle vuotuista korkoa kuusitoista prosenttia siitä alkaen kun saatava siirtyi valtiolle.

16 §

Valtakunnallisista työttömyyskassoista annettussa laissa (125/34) tarkoitetun työttömyyskassojen keskuskassan on vuosittain jälkikätein korvattava valtiolle työntekijöille palkkaturvana maksettujen määrien ja työnantajilta 5 §:n 1 momentin mukaan perittyjen pääomamäärien erotus. Tästä erotuksesta on kuitenkin vähennettävä se, mitä palkkaturvana on maksettu työntekijän 4 §:n 2 momentissa tarkoitetusta laiminlyömisestä huolimatta, sekä työnantajilta 6 §:n 2 momentin nojalla perimättä jätetyt määrät. Erotuksesta on vähennettävä myös ne määrät, jotka on 9 §:n mukaisessa menettelyssä taikka 14 tai 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todettu aiheutta maksetuiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983.

Lain 5 §:n 2 momenttia sovelletaan niihin palkkaturvaa koskeviin päätöksiin, jotka annetaan lain tultua voimaan. Lain palkkaturvaa koskeviin päätöksiin 16 §:n 1 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran työttömyyskassojen keskuskassan vuodelta 1983 maksettavaksi tulevaan korvaukseen.
